

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sancti Bonaventurae Episcopi Cardinalis Albanensis,
Seraph. Doctoris Ecclesiae, Speculum Disciplinae, Et
Profectus Religiosorum: Libelli ad pietatem vtilissimi**

**Bernardus <de Bessa>
Bonaventura <Heiliger>**

Antverpiæ, 1591

De disciplina circa confessionem publicam. Cap. X.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53148](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53148)

etiam exteriorem decet confitentem habere: ut suo deferens confessori, se illi siue in elatione capitis, siue in alia corporis dispositione, si commodè vitare poterit, non coarquet: sed flexis genibus, dum confitetur, nudato ac demisso capite, sit humiliter coram eo.

De disciplina circa confessionem publicam.

CAP. X.

Offensus
circa hu-
mili satis-
factione
placatus.

Instructor
novitios
sepe con-
vocabit.

OFFENSÆ publicæ publicam (ut dictum est) confessionem requirunt. Circa quam attendendum est, ubi, de quibus, & qualiter fieri debeat. Confessionem huiusmodi facere debent, aut coram superiore in capitulo professorum, si adesse liceat & sit moris: aut coram instructore suo, quando tenet eis capitulum separatim: aut alibi privatè coram aliquo vel aliquibus, si privatè offenderint coram eis. Ante omnia si perceperint se facto vel verbo aliquem vel leuiter offendisse, ante confessionem vel dormitionem eum humili studeant satisfactione placare, & in petitione veniæ præuenire: ne alius præueniens de manibus eorum humilitatis mercedem subripiat. In capitulo professorum statim post Pretiosa, recommendationibus factis, se de manifestioribus & maioribus offensis accusent: deinde ipsum capitulum insimul exituri, & ad locum sibi determinatum, ad quem non sit secularium accessus, ituri. Mos tamen iam apud multos prouidè abnuit, fratres novos in capitulo satisfacere professorum: sed pro eorum offensis suis ibidem proclamatur seu præmonetur instructor. In secundo capitulo, videlicet instructoris (quod debet eis tenere duabus vicibus, vel pluries, si superiori videbitur in qualibet septimana)

primana)

ptimana) super prædictis satisfaciant, si in primo capitulo non fuerit satisfactum. Alioquin super notabilibus & apertis (iuxta eiusdem instructoris monitiones) offensis & negligentis se accusent: qui super his, de quibus sibi expedire videbitur, eos charitatiuè corripiens, prout cuiusque moribus videbitur expedire, salutaribus debet instruere documentis: considerans diligenter vtrum Deum quærant ex animo, si sint ad orationem vigiles, & ad diuinum officium solliciti, si ad iniuncta faciles & deuoti, si ad correctionem & opprobria patientes: vt sic de moribus eorum & proposito, habeatur plenior certitudo. Matrem se illis in lenitatis dulcedine, patrem in correctionis censura exhibeat. Sit seuerior iudicio, quàm sermone. Qui Prou. 16, 25 dulcis est eloquio, maiora reperiet. Nec oportet quòd eis pœnitentiam coram toto conuentu publicè faciendam sine conscientia superioris imponat. Postremò, vt disciplinato & debito Culpa quemodo agnosenda. modo fiat huiusmodi confessio, debent circa eam, honestatem, cautelam & humilitatem seruare. Honestatem, vt culpæ narrationem nudo capite, & non ridendo, non circumspiciendo, aut cum manu aliquid faciendo; sed iunctis manibus potius, vel aliter honestè dispositis, exequantur. De cautela dictum est in capitulo præcedenti, quam in hoc præcipuè habeant, vt se paucis verbis expediant, & in culpa sua nullum alium quàm seipsos inuoluant: quod & cautelam & puritatem concernit. Humilitatem habere debent in gestu corporis, & in verbis. In gestu quidem, vt ad terram, iuxta fratrum consuetudinem, se prosternant humiliter. In verbis autem, vt verba subiectionis & pœnitentiæ, nullam fiat omnino notam superbiæ vel impatientiæ continentia. Quando in capitulo vel extra nimis austerè, vel minus iuste

Apost. 3, 19

iuste suo iudicio super aliquo arguuntur, non turbentur animo: sed potius pro fratrum diligentia circa ipsos, qui quos amant, arguunt & castigant, & exercitio virtutis oblato, in Domino gaudeant & exultent, ad verba & verbera propter Christum grater & humiliter parati sustinenda. Et licet fratres professi aliquando propter infirmos, providè duxerint abstinentium; ne pro qualibet offensa reprehendant eos indifferenter, aut nimis superbe, quavis pie, ut si quid in eis reprehensibile viderint, suo consilijs denuncient instructori: ipsi tamen fratres novitij ab omnibus corrigi, & ab

Augu. 10. 7.
de corrept.
& gra. c. 5.
Seneca lib.
de virtut.
cap. conti-
nentia.

4. Mor.
cap. 24.

S. Fran. in
admonitio-
nib. ad fra-
tres, ubi de
correctione.
par. 1. firm.
trium ord.
fol. 29. co. 2.

omnibus erudiri affectent. Qui non vult corrigi, non vult corrigi, ait quidam. Admoneberis (inquit) libenter, reprehenderis patienter.] Probata siquidem patientiæ virtus, reddet eos Deo & fratribus gratiosos. Culpam suam nullo modo defendant. Nimirum (ut ait beatus Gregorius) quæ defenditur culpa geminatur. Sed si sentiunt se immunes, satisfactione semper quantumcunque fuerint innocentes, humiliter præoblata, possunt innocentiam suam, cum reverentia tamen, corripienti ostendere, si requisiti fuerint aut permissi. Vnde sanctus Franciscus, Beatus servus, qui non est velox ad se excusandum: & humiliter sustinet verecundiam & reprehensionem de peccato, ubi non commisit culpam.]

De disciplina quo ad positionem boni.

CAP. XI.

CONGRUIT iam de disciplina quo ad positionem boni aliquid tangere. Et primo de disciplina circa informationem cordis, ad quam est lectio illuminans intellectum, & oratio accendens affectum. Secundo, circa ex-
erci-